

I tüüpi kollageeni C-telopeptiidi beetaisomeer (S-CTx)

Vastuvõtu ja logistika osakond, tel. 731 8316, korraldab proovi saatmise, analüüsi teostab Põhja-Eesti Regionaalhaigla labor, tel. 6171661

I tüüpi kollageen moodustab umbes 90% luu orgaanilisest maatriksist. Luu füsioloogilise või patoloogilise resorptsiooni korral lagundatakse kollageeni ja verre ning uriini ilmuvad kollageeni fragmendid. C-telopeptiidide näol on tegemist I tüüpi kollageeni alfaahela lagunemisel vabanevate C-terminaalsete fragmentidega, kus aspartaathappe alfavorm on isomeriseerunud beetavormiks. Beeta-isomerisatsiooniprotsessi seostatakse luu küpsemisega, nii et antud meetodil määratud C-telopeptiidid iseloomustavad küpse luu lagunemist.

C-telopeptiidid eritatakse neerude kaudu uriini, kus osa neist degradeerub püridinoliiniks ja desoksüpüridinoliiniks.

Uuritav materjal, selle võtmine, saatmine ja säilitamine

Proov ei tohi olla hemolüütiline!

Katsuti	Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti (kollane või punane kollase rõngaga kork)
Säilivus	Seerum toatemperatuuril ja +4 °C kaheksa tundi, -20 °C kolm kuud

Transport toimub neljapäeviti kliinikumi autoga. Proovimaterjal peab olema ühendlabori vastuvõtu ja logistika osakonnas (Puusepa 8) hiljemalt kolmapäeval kell 15.00.

Analüüsi tegemise aeg: tööpäeviti

Analüüsimeetod: elektrokemoluminestsents-immuunmeetod (ECLIA)

Referensväärtused

M 30 a – < 51 a	0,016–0,584 ng/mL	N premenopaus	0,025–0,573 ng/mL
51 a – < 71 a	0,096–0,704 ng/mL	postmenopaus	0,104–1,008 ng/mL
≥ 71 a	0,066–0,854 ng/mL		

Näidustus ja kliiniline tähendus

Luu ainevahetuse resorptsioonifaasi hindamine, optimaalse ravitaktika leidmine ja antiresorptiivse ravi efekti jälgimine osteoporoosi korral.

Luu ainevahetusele komplekshinnangu andmisel on soovitatav C-telopeptiidide taset vaadelda koos aluselise fosfataasi luu isoensüümi ja osteokaltsiiniga.

C-telopeptiidide tase seerumis tõuseb luu kiirenenud resorptsiooni puhul. Eduka antiresorptiivse ravi käigus võib täheldada C-telopeptiidide taseme vähenemist juba mõne nädala jooksul peale ravi alustamist.

Vt ka: Osteokaltsiin

Aluselise fosfataasi isoensüümid

Kaja Vaagen

